

Zolpidem en slaapwandelen

Het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb ontving meerdere meldingen van slaapwandelen of parasomnieën bij gebruik van zolpidem (Stilnoct®). Parasomnieën zijn een bijzondere vorm van slaapwandelen en kunnen bestaan uit bewegingen of complexer gedrag die samenhangen met de slaap in het algemeen of met bepaalde stadia van de slaap. Zolpidem is geïndiceerd voor kortdurende behandelingen van slaapstoornissen. Zowel in de medische literatuur als in de media is er recent aandacht geweest voor parasomnieën gerelateerd aan het gebruik van zolpidem, waarbij vooral episoden van eetbuien tijdens de slaap werden beschreven. Nationale bijwerkingencentra uit Singapore en Australië hebben deze aandoening kort geleden onder de aandacht gebracht.¹

Drie meldingen. In drie meldingen die Lareb ontving, was er sprake van complexe handelingen die in de slaap werden uitgevoerd. In geen van deze meldingen had de patiënt voorafgaand aan het gebruik van zolpidem last gehad van slaapwandelen of andere parasomnieën.

Patiënt A betreft een 62-jarige vrouw. Twee uur na inname van zolpidem was er sprake van slaapwandelen, waarbij complexe handelingen als puzzelen en theezetten, zij het inadequaate, werden uitgevoerd. Symptomen verdwenen na het staken en traden hernieuwd op na herstart van zolpidem.

Patiënt B is een 55-jarige vrouw die naast zolpidem, ook furosemide, naproxen en omeprazol gebruikte. Na inname van zolpidem was er sprake van slaapwandelen, waarbij patiënte het gas aanzette. Er was tevens sprake van een amnesie voor het laatste uur voor inname. Na halvering van de dosis zolpidem verdwenen de symptomen.

Patiënt C, een 54-jarige vrouw, begon twee weken na start van zolpidem te slaapwandelen waarbij er later ook sprake was van nachtelijk eten. De patiënt herstelde. Het is niet bekend of het gebruik van zolpidem was gestaakt. Ze gaf aan dat ze in het verleden hogere doseringen gebruikte

dan werd geadviseerd.

Bij al deze gebruikers van zolpidem traden de klachten op kort nadat met zolpidem was begonnen. In twee gevallen was er sprake van een positieve 'dechallenge', in een geval van één positieve 'rechallenge'.

Beschouwing. Slaapwandelen ontstaat doorgaans in de diepste stadia van de slaap.²

Slaapwandelen kan fysiologisch zijn bij kinderen, maar is bij volwassenen vaak gerelateerd aan vermoeidheid, slapeloosheid of het gebruik van geneesmiddelen of alcohol en drugs.^{2 3} Voor benzodiazepinen, lithium, antipsychotica en andere sedativa wordt een toegenomen risico van slaapwandelen beschreven.^{2 3}

Zolpidem heeft over het algemeen weinig invloed op het slaappatroon, al is toename van de diepe slaap beschreven⁴ en zou zo geassocieerd kunnen zijn met het optreden van slaapwandelen. Zowel slaapwandelen als slaapgerelateerde eetstoornissen bij gebruik van zolpidem zijn beschreven in de literatuur.⁴⁻⁸

Conclusie. Slaapwandelen of parasomnieën zijn een zeldzame bijwerking van zolpidem maar kunnen leiden tot gevaarlijke situaties voor de gebruiker en zijn omgeving. Het is goed dat de gebruiker op dit mogelijke risico wordt gewezen en dat bij het optreden van parasomnieën het gebruik van zolpidem wordt gestaakt of de dosering wordt verminderd.

1. Zolpidem, reports of sleepwalking. WHO pharmaceuticals newsletter 2007; 6: 9.
2. Plazzi G, et al. Sleepwalking and other ambulatory behaviours during sleep. Neurol Sci 2005; 26 (Suppl 3): s193-s198.
3. Yang W, et al. One rare side effect of zolpidem--sleepwalking: a case report. Arch Phys Med Rehabil 2005; 86: 1265-1266.
4. Nicholson AN, et al. Hypnotic activity of an imidazo-pyridine (zolpidem). Br J Clin Pharmacol 1986; 21: 205-211.
5. Holm KJ, et al. Zolpidem: an update of its pharmacology, therapeutic efficacy and tolerability in the treatment of insomnia. Drugs 2000; 59: 865-889.
6. Iruela LM. Zolpidem and sleepwalking. J Clin Psychopharmacol 1995; 15: 223.
7. Lange CL. Medication-associated somnambulism. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 2005; 44: 211-212.
8. Harazin J, et al. Zolpidem tartrate and somnambulism. Mil Med 1999; 164: 669-670.

Lareb

U wordt verzocht bijwerkingen te melden aan het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb. Meldingsformulieren kunt u vinden in het Farmacotherapeutisch Kompas en op www.lareb.nl.